

Obsah II. dílu

Úvodem	3
6 Ústavní koncepce suverenity lidu a formy její realizace	5
6.1 Ústavní koncepce suverenity lidu z hlediska principů demokracie	5
6.1.1 Pojetí lidu a jeho svrchovanosti v Ústavě ČR	11
6.1.2 Formy realizace státní moci a práva na samosprávu	14
6.2 Přímá demokracie	16
6.2.1 Referendum jako forma výkonu státní moci	17
6.2.2 Referendum jako forma výkonu práva na samosprávu	18
6.3 Zastupitelská demokracie	18
6.3.1 Volby jako jediný způsob ustavení Parlamentu a orgánů samosprávy	18
6.3.2 Povaha mandátu poslance, senátora a člena zastupitelstva	19
6.4 Jiné formy účasti na správě veřejných záležitostí	26
6.5 Republikánská forma vlády	28
6.6 Státní moc a její organizace v Ústavě ČR	30
6.6.1 Povaha státní moci	30
6.6.2 Ústavní pojetí státního orgánu a jeho právní status	31
7 Politické strany v právním řádu ČR	37
7.1 Právo politických stran v ČR	37
7.2 Právní vymezení politických stran a hnutí	38
7.3 Právní úprava organizace a činnosti politických stran	46
7.3.1 Vznik politických stran a hnutí	47
7.3.2 Úprava vnitřních otázek činnosti politických stran a hnutí	50

7.3.3	Politické strany a hnutí a stát a územní samosprávné celky	53
7.3.4	Zánik politických stran a hnutí	55
7.3.5	Financování politických stran a hnutí	58
8	Volby a volební právo pro parlamentní a obecní volby	61
8.1	Svobodné a demokratické volby a jejich funkce	62
8.1.1	Východiska právní úpravy svobodných voleb	62
8.1.2	Funkce voleb	63
8.2	Volební systém pro parlamentní a obecní volby v ČR	63
8.2.1	Základní rysy volebního systému pro volby do Parlamentu ČR	64
8.2.2	Základní rysy volebního systému pro volby do zastupitelstev územní samosprávy	66
8.3	Volební právo v objektivním a subjektivním smyslu	67
8.3.1	Volební právo v objektivním smyslu	67
8.3.2	Povaha volebního práva v subjektivním smyslu a jeho principy	68
8.3.3	Všeobecnost volebního práva	69
8.3.4	Rovnost volebního práva	70
8.3.5	Přímost volebního práva	71
8.3.6	Tajnost hlasování	71
8.3.7	Princip svobodných voleb	71
8.4	Stadia volebního procesu	72
8.4.1	Organizačně-přípravné stadium voleb	72
8.4.2	Hlasování	80
8.4.3	Zjištění výsledku voleb a jeho uveřejnění	82
8.4.4	Další otázky voleb a volebního práva	88
9	Moc zákonodárná	91
9.1	Základní východiska úpravy zákonodárné moci v ČR	91
9.1.1	Pojem zákonodárné moci	92
9.1.2	Hlavní rysy parlamentarismu v ČR	93
9.1.3	Právní status Parlamentu	94
9.2	Název a sídlo	95

9.3	Místo Parlamentu v soustavě státních orgánů	96
9.4	Způsob zřízení a ustavení Parlamentu	97
9.5	Složení Parlamentu a nároky na výkon funkce jeho člena	98
9.5.1	Počet členů Parlamentu	98
9.5.2	Podmínky výkonu funkce člena Parlamentu	98
9.6	Struktura Parlamentu	101
9.6.1	Způsob vzniku komor Parlamentu	101
9.6.2	Složení komor	101
9.6.3	Působnost komor	102
9.6.4	Řešení sporů mezi komorami	105
9.7	Vnitřní organizace Parlamentu	106
9.7.1	Řídící orgány Parlamentu	106
9.7.2	Pomocné orgány Parlamentu	107
9.7.3	Poslanecké kluby a politické grémium	111
9.7.4	Kancelář Parlamentu	111
9.8	Pravomoc a působnost Parlamentu	112
9.8.1	Ústavodárná působnost	113
9.8.2	Zákonodárná působnost	113
9.8.3	Působnost organizační a kreační	114
9.8.4	Působnost v základních otázkách zahraniční politiky	115
9.8.5	Působnost v základních otázkách vnitřní politiky	115
9.8.6	Kontrolní působnost	116
9.8.7	Autonomní působnost	119
9.9	Organizační pravidla činnosti Parlamentu	119
9.9.1	Časová pravidla činnosti Parlamentu	120
9.9.2	Obecná procedurální pravidla jednání Parlamentu	121
9.9.3	Zvláštní procedurální pravidla jednání Parlamentu	126
9.9.4	Volba prezidenta republiky	127
9.9.5	Zákonodárný proces v Parlamentu	127
9.9.6	Publikace právních předpisů a publikační právo (exkurz)	132
9.10	Právní status člena Parlamentu	136
9.10.1	Práva uvnitř sněmovny	138
9.10.2	Práva vůči jiným státním orgánům	138

9.10.3	Právo vytvářet poslanecká sdružení	139
9.10.4	Právo poslanecké imunity	139
9.10.5	Právo na materiální zabezpečení poslanecké činnosti . . .	141
9.10.6	Povinnosti poslanců	143
9.10.7	Disciplinární opatření a sankce vůči poslancům	143
10	Moc výkonná	145
10.1	Obecné otázky výkonné moci	145
10.2	Právní status prezidenta republiky	150
10.2.1	Název a sídlo	150
10.2.2	Postavení v soustavě státních orgánů a ústavní charakteristika	150
10.2.3	Zřízení funkce a ustavení do funkce	151
10.2.4	Nároky na výkon funkce	151
10.2.5	Složení	153
10.2.6	Vnitřní organizace	153
10.2.7	Pravomoc a působnost	154
10.2.8	Organizační pravidla činnosti	157
10.2.9	Ochrana, zajištění a odpovědnost za výkon funkce	160
10.3	Právní status vlády České republiky	161
10.3.1	Název a sídlo	161
10.3.2	Postavení v soustavě státních orgánů	162
10.3.3	Zřízení a ustavení	163
10.3.4	Složení vlády a nároky na výkon funkce člena vlády . . .	166
10.3.5	Vnitřní organizace vlády	167
10.3.6	Pravomoc a působnost vlády	168
10.3.7	Organizační pravidla činnosti	170
10.3.8	Ochrana vlády a zajištění jejích členů	171
10.4	Právní status ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy	172
10.4.1	Název a sídlo	172
10.4.2	Místo v soustavě státních orgánů	174
10.4.3	Způsob zřízení a ustavení	175
10.4.4	Složení a nároky na výkon funkce	176

10.4.5	Pravomoc a působnost	176
10.4.6	Organizační pravidla činnosti	177
10.4.7	Odpovědnost za výkon svěřené funkce	178
10.5	Právní status státního zastupitelství	179
10.5.1	Název a sídlo	179
10.5.2	Místo v soustavě státních orgánů	180
10.5.3	Způsob zřízení a ustavení	180
10.5.4	Složení a nároky na výkon funkce státního zástupce	181
10.5.5	Struktura státního zastupitelství	182
10.5.6	Pravomoc a působnost	182
10.5.7	Organizační pravidla činnosti	183
10.5.8	Postavení státního zástupce a odpovědnost za výkon svěřené funkce	184
10.6	Právní status Nejvyššího kontrolního úřadu (exkurz)	185
10.6.1	Název a sídlo	185
10.6.2	Místo v soustavě státních orgánů	186
10.6.3	Způsob zřízení a ustavení	187
10.6.4	Složení a nároky na výkon funkce	188
10.6.5	Struktura a vnitřní organizace	189
10.6.6	Pravomoc a působnost	189
10.6.7	Organizační pravidla činnosti	191
10.6.8	Právní status funkcionářů a odpovědnost za výkon funkce v NKÚ	193
10.7	Právní status České národní banky (exkurz)	193
10.8	Právní status státních zaměstnanců	196
11	Moc soudní	197
11.1	Moc soudní v soustavě státních orgánů	197
11.1.1	Pojem soudní moci	198
11.1.2	Ústavní zásady organizace a činnosti orgánů soudnictví	199
11.2	Ústavní soudnictví v ČR	203
11.2.1	Koncepce ústavního soudnictví v ČR	203
11.2.2	Ústavní soud ČR jako ústavní orgán	204
11.2.3	Organizace Ústavního soudu ČR	206

11.2.4	Postavení soudce Ústavního soudu ČR	209
11.2.5	Kompetence Ústavního soudu ČR	213
11.2.6	Obecná pravidla řízení před Ústavním soudem ČR	215
11.2.7	Řízení ve věcech souladu právních předpisů	219
11.2.8	Řízení o ústavní stížnosti	222
11.2.9	Řízení ve věcech poslanců a senátorů	225
11.2.10	Řízení ve věcech prezidenta republiky	228
11.2.11	Řízení o opatřeních nezbytných k provedení rozhodnutí mezinárodního soudu	231
11.2.12	Řízení ve věcech kompetenčních sporů	232
11.3	Soustava obecných soudů v ČR	233
11.3.1	Stupně a druhy soudů v ČR	233
11.3.2	Postavení Nejvyššího soudu ČR	237
11.4	Postavení soudců	239
11.5	Nejvyšší správní soud	242
12	Územní samospráva	245
12.1	Pojem a formy samosprávy	245
12.2	Ústavní úprava územní samosprávy	248
12.2.1	Územní samospráva jako politické právo jedince	248
12.2.2	Územní samospráva jako právo územního samosprávné- ho celku	248
12.3	Obsah ústavního práva na územní samosprávu	249
12.3.1	Samospráva jako forma veřejné moci	250
12.3.2	Nositel práva na místní samosprávu a jeho subjekt	252
12.3.3	Personální základ územní samosprávy. Občanství územ- ního samosprávného celku	252
12.3.4	Území samosprávného celku	255
12.3.5	Zastupitelská forma výkonu práva na samosprávu	256
12.3.6	Záruky práva na samosprávu před zásahy státní moci	256
12.4	Zastupitelstvo jako orgán místní samosprávy	257
12.4.1	Název a sídlo zastupitelstva obce	257
12.4.2	Způsob zřízení a ustavení	258
12.4.3	Složení a nároky na výkon funkce	258

12.4.4	Vnitřní organizace zastupitelstva obce	259
12.4.5	Pravomoc a působnost zastupitelstva	259
12.4.6	Organizační pravidla činnosti zastupitelstva	261
12.4.7	Právní status člena zastupitelstva obce	265
12.5	Místní referendum	269
12.5.1	Místní referendum, jeho druhy a předmět	269
12.5.2	Osoby oprávněné hlasovat v místním referendu	270
12.5.3	Území pro hlasování	271
12.5.4	Stadium přípravy místního referenda	271
12.5.5	Stadium hlasování	273
12.5.6	Zjištění výsledků hlasování	273
12.5.7	Kontrola výsledků hlasování	273
12.5.8	Závaznost rozhodnutí v místním referendu	274
12.6	Výkon obecní samosprávy jinými orgány obce	275
12.7	Jiné formy samosprávy	276
Prameny ke studiu ústavního práva		277
Použitá literatura		285